

Szerkesztőség:

Arad. Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgönycím: Közlöny. Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

131.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 1080 Lei

Fél évre — — — 540 Lei

Negyed évre — — 270 Lei

Havonta — — — 90 Lei

Hirdetések díjazás szerint.

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lei

VASÁRNAP — — — 6 Lei

Bucurestiben 50 banival több.

Türelem.

A közoktatásügyi miniszter a parlament legutóbbi ülésén, Abrudbányai Ede magyar-párti képviselőnek, a magyar iskolák súlyos sérelmeiről elmondott interpellációjára kijelentette, hogy a Magyar Párt vezetőembereinek tudniuk kell, hogy a sérelmek orvoslására időre van szükség. Igaza van a miniszter annak; mindezt nagyon jól tudják a Magyar Párt vezetőemberei, ám azt is tudják, hogy egy ilyen válasz semmiesetre sem alkalmas arra, hogy megnyugtassa a kételkedőket és bizalmat öntsön az aggodalmaskodókba. Idő egy óra, idő egy esztendő, idő tíz esztendő is. A romániai magyarság pedig tíz esztendője szenved a közoktatásügyi miniszterek irreális és a magyarokra nézve fájdalmas, szenvedést jelentő iskolapolitikája miatt.

A magyar gyermekeket erőszakkal kényszerítik a román tantervű iskolákba és idegeket, a gyenge gyermekek energiáját felőrölő eszközöket használnak fel arra, hogy megtanítsák őket a román nyelvre. Az állami iskolák magyar szekcióit megszüntetik. A felekezeti magyar iskolákba olyan tanterveket neveznek ki, akiknek fogalmuk sincsen a magyar nyelvről. Minden eszközt felhasználnak arra, hogy megakadályozzák a magyar iskolák fejlődését és működését. Okkal-móddal megvonják a magyar tanintézetek nyilvánossági jogát, az inkvizíció kinyitásával teszik egyenlővé a magyar gyermekek vizsgáit és ezeknek a könnyes, fájdalmas, kétségbeesítő panaszoknak orvoslására — idő kell.

Idő kell: mondotta a közoktatásügyi miniszter, de arról nem szólt, hogy mennyi idő. Bizonyára politikai iskolázatlanságunknak és a politika utvesztőjében való járhatatlanságunknak adunk kifejezést, ha azt mondjuk, hogy ezeknek a nehéz sebeknek az orvoslására, amelyek a romániai magyarság szenvedő testét égetik a közoktatásügyi kormányok jóvoltából elég volna egy tolvonás, elég volna egy megértő szív, egy józan agy és ezek a sebek egyik napról a másikra, begyógyulnának. A nemzeti-párt, amikor még nem rendelkezett hatalommal, amikor a hatalomért küzdött, programjába vette a kisebbségek sérelmeinek orvoslását, a magyarságot sújtó iskolatörvények módosítását és most, amikor kezében van az ország sorsa, amikor megvalósíthatja terveit, érvényt szerezhet a gyulafehérvári határozatoknak, akkor kijelenti a miniszter, hogy a sérelmek orvoslásához idő kell.

Erdélyi magyarsága bizalommal tekintett a kormány munkájára. Várta reménytel eltelve, hogy megszüntessék a magyarságra nehezedő speciális terheket és íme, a nemzeti kormány életének negyedik-ötödik hónapjában — csak ismét a csalódás ért bennünket. Az ígéretek még ma is ígéretek maradtak és minden óhajunk, akarásunk elől ezzel a kézenyomos kijelentéssel térnek ki a kormány tagjai, hogy a sérelmek orvoslásához idő kell. Szív kell ehhez miniszter urak, józan belátás és becsületos szándék az ígéretek valorizálására.

Miniszteri ankét a kisebbségi kérdésről

A nemzetközi szerződések és Gyulafehérvár szellemében oldják meg a kisebbségi problémát.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A miniszterelnökség sajtóosztálya tegnap kommunikét adott ki, amely szerint Maniu Gyula, Vaida, Vlad, Costachescu, Pan Halipa, Voicu Nitescu és Lugojan tárgyalást folytattak a kisebbségi kérdés megoldásáról és megbízták a közoktatásügyi, valamint a vallásügyi minisztereket, hogy tegyenek jelentést azokról a sérelmekről, amelyek megoldását a kisebbségek memorandumban kértek. Kimondották, hogy a kérdés megoldására olyan politika inaugurálendő, amelyek alapját a nemzetközi szerződések respektálása és az alba-iuliai határozatok

szelleme képezi. A bizottság a következő határozatokat hozta:

1. Kikéri a pénzügyminiszter véleményét a kisebbségi iskoláknak juttatandó állami-segélyre vonatkozólag.

2. A közoktatásügyi miniszter jelentést tesz a kisebbségi iskolák sérelméről.

3. A kultusz- és művészeti miniszter bekéri a kisebbségi egyházak és egyesületek panaszait.

4. A belügyminiszter a bizottság következő ülésén konkrét megoldási módot terjeszt elő a kisebbségi nyelvhasználatra, valamint a kisebbségek agrár- és társadalmi sérelmeinek orvoslására vonatkozólag.

Kudarccal végződött a jóvátételi konferencia

A szövetségesek nem fogadták el a német ellenjavaslatot. — Schacht dr. már nem vesz részt a holnapi ülésen.

Párisból jelentik: A jóvátételi bizottság szakértői üléséről a titkolózások ellenére kiszivárgott, hogy nem fogadják el a harminchét évi annuitásról szóló német ellenjavaslatot, amely összesen 1650 millió aranymárka lenne, holott a jóvátétel összesen huszonhat és fél milliárd aranymárkát tesz ki. Az amerikai hadsereg megszállási költsége és egyéb olyan költségek, amelyeket a jóvátételi összegből kell Németországnak fizetnie, érik csak el azt az összeget, amelyet felajánlott. Dr. Schacht ellenjavaslata tehát évi 1650 millió aranymárkáról szól, holott a Dawes-tervezet 1928-ra két és fél milliárd aranymárkát ír elő és 1930-ra két milliárd 570 milliót. Dacára a nagy ellentéteknek, a tárgyalások továbbra is barátságos szellemben folynak.

Berlinből jelentik: A Lokalanzeiger értesülése szerint a jóvátételi bizottságban felmerült az a javaslat, hogy a bizottság ülésének székhelyét Párisból Berlinbe helyezték át, hogy a bizottságnak a helyszínen legyen alkalma meggyőződni a német állítások valóságáról.

Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának éjszakai telefonjelentése szerint a jóvátételi konferencia ma esti ülésén végleg megbízhatatlanságot nyert, hogy a német álláspont és az antant kiküldött felfogása között képtelenség összhangot teremteni és a tárgyalás előreláthatólag kudarcra fog végződni. A holnap délelőtti ülésen hivatalosan is bejelentik, hogy a konferencia munkájának folytatása lehetetlen. Schacht dr. német delegátus minden valószínűség szerint nem is vesz részt már a konferencia holnapi ülésén.

Francia forrásból származó információink szerint a szövetségesek dr. Schacht ellenjavaslatát nem fogadták el. Schacht dr. viszont kijelentette, hogy amennyiben a szövetségesek nem csökkentik igényeiket, neki a felajánlott fizetési módokat nem módjában lépnie. Ezt a kijelentést a szövetségesek ultimátumszerűnek találták és ez akasztotta meg a konferencia további folytatását. Hivatalos német körökben eddig még nem liúztak kommentárt a konferencia kudarcához.

Magyar gazdák pere a prágai kincstárral.

Ezer gazda kártérítést kap a kincstártól — Egy régóta huzódó per, amelyben eddig 7 bíróság ítélkezett.

Prágából jelentik: Még 1918. januárjában a magyar honvédelmi minisztérium utasítására a nagymegyeri fogolytábor barakkjait és felszerelését nyilvános árverésen eladták és a Csallóköz mintegy 16 községének ezer gazdája vette meg a tárgyakat árverésen és természetesen a vételárat ki is fizette. A csehszlovák katonai parancsnokság az impérium átvétele után, kötelezte a gazdákat, hogy az egyszer már megvett és kifizetett tárgyakat még egyszer fizessék meg és akik erre nem voltak hajlandók, visszavették a tárgyakat, sőt ha azok valahová be voltak építve, az épületet szétrombolták és úgy szerezték vissza a tárgyakat.

A gazdák előbb a komáromi törvényszéknél perelték be a katonai parancsnokságot egymillió kétszáznyolcvan ezer cseh

korona erejéig kártérítésért. A komáromi törvényszék illetéktelennek mondta ki magát, így került az ügy a prágai törvényszékhez, mely szintén nem akart az ügyben ítélkezni. A komáromi törvényszék második felszólításra letergályt az ezer perből 300-at és a gazdák javára elmarasztalta a kincstárt. Közben a pozsonyi tábla elrendelte, hogy az egész ügyet a pozsonyi törvényszék tárgyalja, mely ma döntött az ügyben.

A pozsonyi törvényszék mind az ezer gazda kártérítési kérelmét és igényét megítélte és a cseh katonai kincstárt elmarasztalta a hatalmas összegben. Az ügyben eddig összesen 7 bíróság, 17 bíró ítélkezett és az akták sulya kitesz 2 mázsát. A gazdák nagyrésze magyar ember. A kincstár az ítéletet megfellebbezte.

Megkezdődött a hontalanok jelentkezése

Az aradi Magyar Párt jelentkezésre szólítja fel rendezetlen állampolgárságu tagjait

(Arad, április 18.) Az egyes rendőrkerületeken, amint azt jeleztük is, a mai napon kezdetét vette az A—L. betűig terjedő nevű hontalanoknak az összeírása. A jelentkezések számából ítélve, sokan sietnek állampolgárságukhoz így módon jutni, mert például az I. kerületi rendőrségen Detesán komiszárosnál igen nagy számban jelentkeztek és a mintegy 40 jelentkező kétharmada fennakadás nélkül el is intézheti állampolgársági ügyét. Sokan vannak még, akik illetőségi bizonyítvánnyal sem rendelkeznek, de legtöbben be tudták igazolni, hogy pusztán hanyagságból, vagy indokolható tévedésből maradtak ki annakidején az állampolgársági listából.

Az állampolgársági igazolvánnyal nem rendelkező egyének összeírása tárgyában, elrendelt munkálatok eredményesebbé tétele érdekében a Magyar Párt aradi tagozata a következő felhívást teszi közzé:

Az Országos Magyar Párt aradi tagozata felhívja úgy Aradváros, mint a megye magyarságának azon egyéneit, kik állampolgársági igazolvánnyal nem rendelkeznek, hogy összeírásuk végett Aradvárosában a vonatkozó rendőrkerület vezetőjénél, a községekben pedig a községi elöljáróságnál az adott határidőn belül feltétlenül jelentkezzenek. Jelentkezésük alkalmával vigyék magukkal összes igazoló okmányaikat, nevezetesen: születési, házassági anyakönyvi kivonataikat, azon igazoló okmányt, mellyel bizonyítják, hogy 1918. december 1-én a jelenlegi Románia valamelyik községében illetőséggel bírtak. Azt az okmányt, mellyel igazolják, hogy a rendes összeírás alkalmával távol voltak. Ha ezt nem tudják bemutatni, saját nyilatkozatukat.

Ezeket az okmányokat kérelemmel adják át és abban sorolják fel azokat. Ha a kérelem átadása alkalmával valamely okmány az idő rövidségére való tekintettel csatolható nem volna, mert beszerezni nem lehetett, meg kell említeni, hogy az csatolva lesz utólagosan.

Minden esetre ebben az esetben a hiányzó okmány beszerzéséről tényleg gondoskodni kell. A jelentkezés kötelezettsége kihat a naturaliz-

Százmillió lej a romániai főiskoláknak.

Takarékosan ünnepel a kormány május 10-én. — Elkészült az egyesülési ünnep programja.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Ma délelőtt 12 órakor a kormány tagjai Maniu elnöklete alatt minisztertanácsra ültek össze, amely délután három órakor ért véget. A minisztertanács megvitatta az egyesülési ünnep programját, majd elhatározta, hogy Bucarestben és az országban május 10-én, Albalúdan pedig május

zúltkra, valamint azon egyénekre is, kik a felvételüket már a múlt év folyamán kérték. Ezek a jelentkezés alkalmával csak ezt a körülményt igazolják. A pártiroda megfelelő utbaigazítások végett Strada Closca (Szent László-utca) 7. szám III. em. alatt mindenki-nek szívesen rendelkezésre áll. Az Elnökség.

15-én ünneplik meg az egyesülés évfordulóját. A minisztertanács kimondotta, hogy az egyesülési ünnepek megtartásánál a takarékoság elvét tartja szem előtt és elhatározta, hogy ebből az alkalomból a bucaresti-i, cluji, cernauti-i egyetemeknek, továbbá a temesvári és chisinaui felsőiskoláknak 100 millió lejt adományoz.

Fegyverrejtegetési vád Ausztria ellen.

Egy volt őrnagy titokzatos pere az osztrák államkincstár ellen.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Julius Deutsch volt osztrák szocialista hadügyminiszter adjutánsa, aki később volt főnökével összekülönbözött, már évek óta elkeseredett pereskedést folytat az osztrák államkincstár ellen. Malek őrnagy, ez Deutsch dr. volt adjutánsának neve, fantasztikus összegeket követel bizonyos titkos szolgálatokért, a melyeket állítólag úgy a szociáldemokrata, mint a keresztényszocialista pártnak tett.

Az eddigi tárgyalások a nyilvánosság szigorú kizárásával folytak le, azonban kiszivárgott hírek szerint Malek őrnagy azért követel pénzt, mert

az összeomlás után óriási mennyiségű municiót és fegyvert mentett meg az antant csapatok elől és ezeket a szociáldemokrata és keresztényszocialista pártok rendelkezésére bocsátotta.

amelyek a municiót és a fegyvereket felosztották maguk között és elraktározták a saint-germaini békeszerződés rendelkezései ellené-

re. Malek őrnagynak állítólag egy dokumentum van a birtokában, amelyet a szociáldemokrata párt részéről Julius Deutsch dr., a keresztényszocialista párt részéről pedig Vaugoin jelenlegi hadügyminiszter írtak alá és a melyben ezek pártjaik nevében kötelezték magukat arra, hogy

a fegyvereket nem használják fel egymás ellen, hanem elteszik arra az időre, amikor Ausztriának szüksége lesz ezekre.

Malek őrnagy keresetében fantasztikus összeget kér akkori szolgálataiért és avval fenyegetődik, ha ezt az összeget nem kapja meg, elárulja a fegyverek jelenlegi raktárhelyét és nyilvánosságra hozza azt a dokumentumot, amellyel bizonyítani tudja, hogy Ausztria felelős államférfiai tudatosan megszegtek a békeszerződést. Amint említettük, az ügyet eddig az országos törvényszék zárt ajtók mögött tárgyalta és a bécsi sajtó sem foglalkozott mindeddig a dologgal.

Tavasza a Riviérán.

Királyok üdülőuton. Mrs. Bruce, a társadalom támasza. Egyenlőség a dollár jegyében.

(Nizza, április 15.) A hirlaphumor egyik legmegszokottabb tulzása a Riviérát a legújabb brit gyarmatnak nevezi. Hiszen igaz, hogy ha Párisból érkezik az ember, az idei eleven szezonban talán még inkább, mint a múlt években, kell, hogy úgy érezze, hogy messze esett itt aina köztársaságtól, melyben Doumergue és Poincaré az ur. Az is igaz, hogy itt a Riviérán az angol nyelv az uralkodó és hogy az angolszászok, mint mindenütt, korlátlan urnak és parancsolónak tudják magukat az egyébbrendű nép és katonaság között. Hanem az Union Jack mégis csak egyetlen szín szám-talan nemzeti szín egybegyűlt szírványában és az angol világnyelv egyetlen zöngé e minden nemzetek zagyva nyelvkoncertjén, melynek szimfóniáin ringanak az Azurpart egymásterő luxusfürdőinek sétányai, hoteljei és színházai. Az Alpes Maritimes megyét szem-melláthatólag az egész világ minden nemzete lakja, kivéve egyetlen népet, a franciát!

Pedig az őslakó benszülöttek itt vannak teljes számban, csak épen, hogy láthatatlanná tette őket mondaine szemek számára a frakk, illetve az egyenruha: valamennyi katonának, rendőrnek, sofőrnek, groomnak, portásnak, csendőrnek, vagy pincérnek van öltözve. Politikai mintaország ez a Riviéra: a nemzeti kisebbségek benne az urak. És politikusként szívgönyörködtető látvány, hogy az őslakó nemzeti többség milyen hallatlan tapintattal s megértéssel tud viselkedni a kisebbségek iránt, melyek mindenért aranydollárban fizetnek.

Az aranymárka a fontot is legyőzi!

Angol gyarmatnak a csodás Azurpart már csak azért sem mondható, mert a brit uralkodóházat és a főrendeket egyedül az öreg cson-

naughtli herceg képviseli, míg másrészt itt üdül a svéd király, Dánia királya, királynője, s az egész udvartartás, hogy ne szóljak a többi hercegről és fejedelemről, radsák és maharadzák s száműzetésben élő orosz nagyhercegekről. A legesodátosabb mégis az, hogy a tulfinomult luxusemberek e társadalmában, hol csodás életművészetté fejlesztették a gruppirozott semmittevést, ez idén határozottan a németek vezetnek. Miközben a derék Schacht ur Párisban kétségbeesve azon fáradozik, hogy ország világ előtt kétségbevonhatatlanul bizonyítsa be, hogy Németország égrekiáltó nyomorban végsőket vonaglik a jóvátételi terhek alatt, itt a déli nap fényében az aranymárka arisztokráciája leversenyzi a font sterling nagymulti hőseit. Jönnek ezrével a német luxusvonatokon, megtanultak élvezni és megtanultak fizetni és e két erényükkel bevették egy rohamra a francia ősellenség szívére. Nizzától Mentoneig és Cannestől Beaulieuig bátran csattoghat és krakoghat a lélekemelő berlini dialektus: a frakkos, vagy egyenruhás benszülött, egy szót sem ért bár, lekötözöten mosolyog mindenhez és baráti mozdulattal nyújtogatja nyitott tenyerét. Az Azurpart az a meseország, ahol a nemzetközi béke több, mint üres beszéd és a jövő zenéje.

Azurország — hóban!

Egyetlen pontban éli ki magát a lakosság hazafias érzülete, egyetlen pontban türelmetlenek és kérérlhetetlenek minden különvél-ménnyel szemben és mindennemű szólásszabadság iránt. A nemzeti büszkeség e könnyen sértetű pontja — az időjárás. Senki, légven bár fejedelmek és dollármilliomosok utóda, nem szabad, hogy legkevésbé is kételkedjék a riviérai alapigazságban, miszerint az Azurparton a tél derekán is nyári a derű és az ég ott örök-ké felhőmentes. Egyetlen turistának sincs és nem lehet fázási joga, bármekkora is a hideg

és kék eget köteles látni, ha akárhogyan szakad is az eső. Csak most utólag merem elárulni én is, hogy a Riviérán is volt hideghullám s hóesés. Ropogott a fagy itt is, habár jólnevelt embernek nem illett azt tudomásul venni s bűnnek tekintették a télikabátot. A helybeli rendőrség ismételetlen elkobozta némely gyalázatos idegenek fényképezőgépeit, minthogy azok orvul hófelvételeket próbáltak csinálni. Ezzel szemben minden hivatal és nevezetesen a község-házak előtt, melegbűvölőül a téli hidegben rendezett uszóversenyek fényképei voltak kitéve. Uszóversenyek, víztelenül. Mert ha az Alpes Maritimes idegenbarát lakosai el is mentek odáig, hogy fürdőtrikóba öltöztessék a lefényképezendő modelleket: a jéghideg tengerbe belekergetni őket mégsem volt szívük. — Egyetlen sportlady paszkolt e jeges napokban is selyemtrikóban a Szent Raphael fürdőben, amiért azután fényképét le is küldték az összes lapok és kiállították az összes üzletemberek az Azurpart minden kirakatában. Megmentette a Riviéra jó hírnevét és ezzel halhatatlanná tette nevét minden délpárti franciák szívében. Örökítsük meg mi is: Mrs. Bruce, e kiváló angol nő neve.

Akik meglátszák, akik kijátszák és akik eljátszák az életet...

Nem kell azonban azt hinni, hogy a nemes sportoknak az Azurpartokon Mrs. Bruce az egyetlen hőslője: a sportnak itt csaknem oly életbetöltő szerepe van, mint a szerencsejátéknak, melynek templomai, a káprázatos kaszinók, a riviérai lét gócpontjai. Itt szervezik ama legkülönbözőbb ünnepélyeket, dinéket és dezsőnket, a sport és mozi csillagai tiszteletére, melyeken minden osztályelőítélet megszűntével a legteljesebb demokrácia uralkodik. — Mert ez a meseország nemcsak a nemzeti kisebbségek paradicsoma, hanem a demokráciáé is. Az aranydollár demokráciáé. A riviérai ün-

Elégedetlenek az erdélyi román képviselők

A kormánypart erdélyi képviselői nagyobb részt követelnek maguknak a kormányzásból.

Bucurestiből jelenik: A kormánypart erdélyi képviselői Bucurestiben értekezletet tartottak, amelyen különböző specialisan erdélyi kérdés kerül megvitatásra. G. Crisan képviselő a pótválasztásokkal kapcsolatban rámutatott arra, hogy a kormány népszerűsége Erdélyben az elmúlt hónapban nagyban fokozódott, viszont a régi királyságban számolni kell az ellenzék megerősödésével.

A gyűlés szóinkai hangsúlyozták, hogy Erdély lakossága joggal várhatja, hogy

egyenlő mértékkel mérjenek és a kormánynak kötelessége Erdély jogos kívánságait teljesíteni, amiket az eddigi kormányok elmulasztottak. Az értekezleten elhangzott beszédekből meg lehet állapítani, hogy az erdélyi képviselők nincsenek minden tekintetben megelégedve a kormánynak Erdellyel szemben tanúsított magatartásával és az erdélyiek nagyobb részt kívánnak maguknak az ország ügyeinek intézése körül.

Az új banktörvény érdekes tervezete

A betétesek érdekeinek megvédését célozza a tervezet. — Pénzügyminiszeri Központ alakul. — Negyedévenként kell mérleget készíteni. — A bankok vezetői csak szakképzett egyének lehetnek.

A kisemberek betétjeinek nem szabad elveszni.

Bucuresti-i tudósítónk jelent: Nehány nappal ezelőtt az Aradi Közlöny jelentette elsőnek, hogy a kormány egy új banktörvényt szándékszik hozni a betétesek érdekeinek megvédése céljából. A pénzügyminiszter az ország egyik legkiválóbb szaktekinvéjét, Iliescu Lázár dr. közgazdasági író bízta meg a tervezet elkészítésével. Iliescu munkájának nagyrésztével elkészült és így az új banktörvény tervezete a közeljövőben a minisztertanács elé kerül.

Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának illetékes helyről nyert információja szerint az új banktörvény minden pénzügyintézetet arra kényszerít, hogy egy ellenőrző központi intézet kereteibe lépjen be. Ebben a keretben azonban csak azon intézetek kaphatnak hitelt, ha a szakértő ellenőrzés megállapítja, hogy a felvett kőrő intézet teljesen korrekt és hitelképes. A Pénzügyminiszeri Központ tagjai nemcsak a Nemzeti Bank hitelezéseiből, hanem más közintézmények betéteiből is fognak hiteket nyerni. Nagyjelentőségű ujtása a törvénytervezetnek, hogy

a bankokat negyedévenkénti mérlegkészítésre kötelezik.

nepeken igazi uralkodók és uralkodónők testvéri egyenlőségben csevegnek és kacérkodnak a sport, a mozi, a dollár, a disznóhus, a petróleum és a kukorica aranyágyúzó királyaival; itt pertu-barát a nagyhatalmu vállalkozó és a nagyügyességű iparlovag, a herceg és a herceget játszó szélhámos, a boxchampion és az államférfi, a marhamilliomos és az angol lord. Elég, ha milliommós vagy, esetleg ifjú kísértője agg milliommósoknak, hogy részt vehess a „társaság” örömeiben.

De az aranydollár demokráciája legmerészebben a luxuriózus estebéd után a kaszinók játéktérmeiben jut kifejezésre, ahol India és Beludzsisztán fejedelméi és más, európai létükre is jóval exotikusabb nagyságok, lekötőlező mosollyal nyernek és veszítenek százezerket. A múlt ősszel Deauvilleban nyert s veszített milliók most ismét gazdát cserélnek. A zöld játékasztaloknak is exkluzív társaságuk van a világ minden részéről: a nagy játéknak megvannak a nemzetközi világchampionjai, a kik mindenütt összeverődnek és mindenütt zárt körben egymás között vannak, hol aranyhalmocskák között a roulett csontgolyója pereget. A bankot megint a görög Zographos tartja, ki tavaly Deauvilleban Citroentől ötmillió frankot nyert egyetlen éjszakán és vagy huszmilliót elvesztett azóta különböző mondaine játéktérmeiben. Most is egyre veszít... Fölteszem, hogy szívesen hagyja el helyét, mikor lejár a bank ideje és a még meleg székbe Blumenfeld bankár ül, a nagy játék másik hírnemes matadorja. Nem fél a veszteség helyét elfoglalni és valóban megfordítja a szerencsét. A bank ötször egymásután öt százezer frankra kilencet, Blumenfeld a félmillióból százezer frankot a cannesi szegények segélyezésére ad. De vannak még Cannesben szegény emberek? Hisz már az utolsó koldus is saját nyaralójában lakik az Azurpartokon! A nagyhotellekben 5-600 frank naponta a tizesztendő groom keresete is!

Benedek Károly.

A pénzügyminiszeri központ kereteibe kötelezett összes pénzügyintézetek kötelesek nemcsak mint eddig szokásban volt, évenként mérleget adni működésükről, hanem az új törvény szerint negyedévenként kell tájékoztatniuk úgy a részvényeseket, mint a betételőket tulajdonosait arról, hogy üzleti működésük milyen volt.

Minden pénzügyintézet köteles kimutatni, hogy

a mérlegben feltüntetett alaptőkéje és tartalékai arányban vannak-e az idegen tőkével, melyet rábíztak.

A közelmúltban százával fordultak elő esetek, amikor 1-2, esetleg 5 millió alaptőkével rendelkező részvénytöbbség akarata döntött arról, hogy az intézetekre bízott 2-300 millió lej milyen üzletekbe legyen befektetve. Ilyen körülmények között természetes, hogy az történt, hogy a részvénytöbbségből kreált igazgatóság saját magának és familiájának hiteltet ki az idegen tőkét. A tönkrement bankok igazgatói és igazgatósági tagjai megzavagodtak, az intézetből idejekorán kimennek, de az intézet hitelezői, legnagyobb részben a kistőkésék tönkrementek.

Az új banktörvény megszünteti azt az anomáliát, hogy ügyvédek, orvosok, tanárok és könyvvezetők és üzletvezetők szaktekintél nélkül, minden pénzügykereskedelmi gyakorlat hiányában pénzügyintézeteknél, tényleges igazgatói, vagy cégvezetői állásba jussanak.

mert elrendeli, hogy a bankok vezetői csakis szakemberek lehetnek.

A törvényjavaslat előkészítése abból az ebből indul ki, hogy

a bankigazgató és cégvezető teljes politikai jogainak birtokában legyen és feddhetetlen előélettel kell bírnia.

De még egy kardinális rendelkezése is lesz e javaslatnak: tényleges bankigazgató és cégvezető sem magának, sem vérrokonának az intézetből hiteket nem folyósíthat. Ilyen esetben a felelősséget az egész igazgatóságnak együttesen kell vállalnia.

A hitelnyújtás szabályozásánál azt a fontos rendelkezést is megállapítja az új törvénytervezet, hogy a bank által nyújtott hiteleknek legalább a fele immobil fedezettel bírjon. Nálunk, agrárországban, ennek a rendelkezésnek az a jelentősége van, hogy

az eddig elhanyagolt agrárhitelt köteles czentul forszírozni minden bank.

Nincsen olyan üzlet, ahol bizonyos előre nem várható eshetőségek be nem következhetnek és amint a mezőgazdaságban elemi csapások érhetik a termelőt, úgy az üzleti életben is bekövetkezhethet valamilyen defektus. Ilyen esetben a Pénzügyminiszeri Központ meg fogja vizsgálni a bajba jutott intézet könyveit és vagy a rendes likvidálás mellett dönt, vagy nagyobb összegű hitellel kíséri a bajba jutott intézetet, de

semmi körülmények között sem szabad előfordulni, hogy a kisemberek betétjeik elusszanak

és szegény munkás és kishivatalnok megakartott pénzükké fizessenek rá a bankbukásra

A banktörvény keretében működő ellenőrzőszervek

megállapítják a mindenkor hivatalos kamatot és komissziókat, illetékeket, melyek a hivatalos kamat egynegyed részénél magasabbak nem lehetnek.

Rekviem Réthy József lelkiüdvéért.

Az Országos Magyar Párt részvétele. — Még egyre érkeznek megható részvétnyilvánítások.

(Arad, április 18.) Ma délelőtt 10 órakor a minoriták templomában gyászistentiszteletet tartottak a tragikus körülmények között váratlanul elhunyt Réthy József lapszerkesztő az Ujságíróklub egykori elnökgazdátja lelki üdvéért. A rekviemen, amely végleg elbúcsúztatja az elhunytat, sokan jelentek meg. A megboldogult, megtört szívű édesanyján kívül ott lehetett látni a gyászoló kartársakat és számos jóbarátot, ismerőst, akik elszomorodott szívvel, könnyes szemekkel mondták buzgó imát Réthy József lelkiüdvéért.

Réthy József tragikus halála felett még most sem tudtak az emberek napirendre térni. A legutóbbi napok alatt számos újabb részvéti-irat érkezett be az Aradi Közlöny szerkesztőségéhez és az aradi Ujságíróklubhoz. Az Országos Magyar Párt elnöksége a következő levelet intézte hozzáik:

Az Erdélyi és Bánati Népkisebbségi Ujságíró Szervezet aradi csoportja gyszjelentéséből mi is őszinte fájdalommal vetünk tudomást arról a váratlanságában mélyen megdöbbentő csapásról, mely Réthy József elhunytával az erdélyi magyar ujságírást érte.

A halál legközelebbiből az Aradi Közlönyt érintette a fájdalmas csapással és így őszintén érzett részvétünket a t. Szerkesztőség előtt tolmácsoljuk s midőn ennek e szerény sorok útján kifejezési adunk, kérjük a t. Szerkesztőséget, hogy Réthy József minden kegyeletre érdemes emlékét tekintse közöttünk egy újabb kapocsnak, mely a közös veszteség tudatában a magyar egységet hivatalos erősen s a b. lapja és páruink között feltételezett harmóniát az eddiginél még bensőbbé és melegebbé teszi.

Bánatos, magyar testvéri üdvözléssel a Dr. Inczedy-Jocksmann Ödön

üv. alelnök.
Dr. Deák Gyula
öltölkár.

Az Aradi Atlétikai Club, amelynek tagja volt az elhunyt, a következő levelet intézte az Ujságíróklubhoz:

Őszinte, mély sajnálkozással értesültünk Réthy József ur. clubunk megalapítóinak és elnökének tragikus elhunytáról. Midőn az Önöket ért veszteség feletti bánatban osztozunk, le kell szögeznünk, hogy személyében mi is egy igaz sportbarátunkat veszítettük el s így gyászunk és szomorúságunk közös.

Megkülönböztetett tisztelettel:
Pál Jenő, titkár.
Rodler Géza, elnök.

Meleg sorokban ad kifejezést részvétnének **Károly József** az Aradról Budapestre elszármazott hírlapíró, aki az alábbi levelet írta dr. **Krennd Miklóshoz**, az aradi ujságírószervezet elnökéhez:

Igen tisztelt Elnök ur!

Ma reggel megdöbbentve és lelkem mélyéig megrendülve ciettem ki kezemből az ujságot, amely Réthy József hirtelen halálának hírért közölte. Engem kettős veszteség ért, mert nemcsak a drága kartársat gyászolom benne, hanem a legkedvesebb és legodaadóbb ifjúkori barátomat is.

Kérem Elnök urat, szíveskedjék őszinte megilletődésemet és szívóbbi fákadó részvétemet a Szervezetnek tolmácsolni.
Kartársi üdvözléssel hiva:

Károly József.

Megható a budapesti Park-szálló részvétele. Itt szállt meg az elhunyt, ha Budapestre ment. A szálló vezetősége a következő levelet intézte hozzáik:

Mély megdöbbenéssel értesültünk felelős szerkesztőjük, Réthy József ur. korai elhunytáról. Fogadjuk a t. Szerkesztőség őszinte igaz részvétünk nyilvánítását. A megboldogult elhunytával egyik legkedvesebb vendégünknek veszítettük el. Emlékét mindenkori kegyelettel fogjuk megőrizni.
Kiváló tisztelettel

Park Szálloda Részvénytársaság
Dr. Strausz.

Herczeg Ferenc pert indít a cluji román színház ellen. A cluj Nemzeti Színház lefordította és a szerző nevének említése nélkül játszotta a Gyurkovics-lányokat.

Néhány nappal ezelőtt egyedül az Aradi Közlöny foglalkozott a Mánás Miska című operett kalandos utjával a román színpadokon. A híres Szirmai-Bakonyi-operettet ugyanis törvénybeütköző módon megszerezték az aradi társulattól, lefordították románra és „Misca” címen egy román operettegyüttes nagy sikerrel elő is adta. sőt a multkoriban Aradon is játszották. Az operett körül az egyik baj az volt, hogy a sugópéldányt és a zenekari anyagot formálisan el tulajdonították, a másik pedig az, hogy bizony az operett íróját, zeneszerzőjét egyszerűen elsikkasztották a román átültetésben, a jogdíjakat nem fizették meg és a szindarab nevét is megváltoztatták.

A magyar daraboknak ilyen módon történő előadása úgy látszik lassanként uzus lesz a román színpadokon, mert — amint értesülünk — a közeljövőben Herczeg Ferenc, a jeles magyar író indít pert a cluji román Nemzeti Színház ellen azért, mert engedélye nélkül és nevének elhallgatásával előadták a „Gyurkovics-lányok” című szindarabját és kilencszer adták zsúfolt ház előtt minden jogdíj kifizetés mellőzésével. A mindenképpen elintézendő ügynek kritikája mellett egy érdekes körülményre is ki kell térni: vajon hol van ilyenkor az aradi Panaitescu urhoz hasonló kolozsvári szerzői jogvédő szerv. Vagy a jogvédelem csak az elporladt Beethovenre vonatkozik, az élő Herczegre nem?!

Világosság derült Seeckt tábornok erdélyi útjára

A Deutsche Industrieverband akarja a nagyarányú vegyészeti gyárat felállítani Erdélyben. — Ajánlatot tettek a világ legnagyobb vegyi gyárának létesítésére.

Mai számában elsőnek az Aradi Közlöny számolt be arról a nagyszabású tervről, amely egy hatalmas arányú vegyészeti gyárat akar Erdélyben létesíteni. Ma aztán — mint bucaresti-i tudósítónk pótlólag jelenti — kiderült, hogy az érdekes terv és Seeckt német tábornok romániai útja között szoros összefüggés van. Ma esti jelentésünk így hangzik:

Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy Seeckt német vezérkari ezredes husvét alatt Erdélyben tartózkodott és találkozott Maniu Gyula miniszterelnökkel. A miniszterelnökség sajtóosztálya most kommunikát adott ki, amelyben igazolja, hogy Seeckt tábornok és kísérete tényleg Erdélyben tartózkodott és találkozott is Maniuval, de a látogatásnak csak udvariassági jellege volt.

A német bizottság tárgyalásával kapcsolatban munkatársunk az egészségügyi minisztérium-

ban a következő információt szerezte. Seeckték és a kormány tagjainak találkozása gazdasági jellegű volt.

Seeckték a Deutsche Industrieverband részéről hoztak ajánlatot a kormánynak egy nagyszabású vegyészeti gyár létesítése érdekében.

A vállalatot olyan hatalmas arányúra tervezik, a milyen arányú egyetlen külföldi vegyészeti gyár sincsen. A gyár létesítésének eszméje Dan Sever egészségügyi minisztertől származik és ő hívta meg Romániába a német bizottságot.

A gyár székhelyére vonatkozólag két város neve került kombinációba: Kolozsvár és Temesvárré. Utóbbi azért, mert ipari fejlettsége erre alkalmassá teszi. Kolozsvár mellett pedig központi fekvése szól. A német bizottság és kormány között folyt tárgyalásokról egyelőre még semmi pozitívum nem szivárgott ki.

TELEFON 70.

ERZSEBET slágermozgó

TELEFON 70.

Ma premier! Szigorúan csak felnőtteknek!

BALZAC erotikus regénye filmen:

A kurtizánok fénye és nyomora.

Werner Futterer és Paul Wegener-rel.

Rendes olcsó helyárak. — Valamennyi jegyhez 10.000 lejes ingyenes sorsolásunkhoz ingyen sorsjegyet adunk ki. — Nyereménytárnyak: WINTERNITZ-nál.

Irodalom és művészet

Asztalos Sándor: „Nincs kegyelem.”

(A Genius tomesvári kiadása. 1929.)

Ebben a könyvben különös fluidum árad. Egy regény, amely nem valami extravagáns területen mozog, nem a fantázia világában kalandoz el, nem szereimi exploziók agyonunt másolata, nem is valami tempósan rohanó filmszerű irodalmi változat az annyiszor elkoptatott sablon hurján, hanem olyan valóság, a mely átizzott mindannyiunk idegén, életén és sorsán. Egy történés, amely nem történhet meg mindenkivel, mert már mindenkivel megtörtént. Egy vidéki város, amelyben egyszer, vagy ma, de mindannyian éltünk már. Egy szélsőséges irányok felé hajló jogakadémiai tanár, aki személyes ismerősünk Pécsről éppen úgy, mint Szegedről, vagy ha tetszik — és soknak így tetszik — Nagyváradról. Egy polgármester, aki a szélsőséges tanár figurájában veszélyt sejt, egy nagyszerű klerikális koponyát, aki intrikál, egy szociáldemokrata ügyvéd, aki lázadást szít és embereket, alakokat és jellemeket elsodró árával söpör át a sorsukon a háború és a forradalom.

Eddig rendben van. Eddig. Asztalos Sándoron kívül, elment más regényíró is. Ha nem is az átélés ilyen eleven színeivel, ha nem is a vér és az ideg ilyen felpaskoló skálájában. De ami Asztalos Sándornak a könyvében meglepően lefegyverez, az a forradalom utáni sorsok rajza, az Eszmék bukásában elbukott ember jankajlása, amelyből az Eszme még feltámadhat egyszer, de az Ember: soha.

A könyvben ez a megrázó, ez a tanulágnál is többi, ez az álmot zavaró, idegesítő, problematikus, nehéz kérdés, amire csak egyetlenegy felelet van, egy zordon, kegyetlen, kiméletlen és éles válasz: „Nincs kegyelem!”

Nem csattannak a csókok ebben a regényben. Ez nem valami ampolás, nyafka hálószo-ba magánügye, nem is tiszta lektűr, nem is muló szórakozás, hanem megrázó, fájdalmas élet s mindaz, amit az ember az írótól kap, olyan szuró és sajgó fájdalom, mintha e történet szerzője tüvel injekciózott volna a bőrünk alá. Ebben a könyvben végre a bőrünkről van szó.

Aztán: a nincs kegyelemnél: nincs tovább. Egy fáradt legyintés, egy bna gesztus, egy megbékélt mosoly: minden viharokon át tisztul meg az ember, higgad le, nyugszik és leáldozik, mint a nap, amely belefutad az alkonyba, de az alkony nem érheti utók, ha nem kelt fel valaha!

Asztalos markáns ecsettel fest, a vidéki város színei az első tíz mondatban frissen és élénken szövődnek be a regény rostjaiba, a cselekmény egyre lendül, a portrék egyre élesebbek és a könyvet nagyszerű mozgásával, pompás ütemével és friss színeivel azzal az érzéssel teszi le az ember, hogy: hálá Istent, vannak, vannak még írók Erdélyben, kiknek problémáik van, akik tudnak írni, akik konstruálni és destruálni sem áttalanak és a kik számára, persze, mindörökké ámen, de ezen a földön nincs patentírozott irodalmi kegyelem...

Fekete Tivadar.

* Heti műsor. Péntek: Farkas (Molnár Ferenc vigjátéka, Poór Lili első fellépte, rendes helyárakkal, B. bérlet.) Szombat este: Olympia (Molnár

Ferenc vigjátéka, Poór Lili fellépte, rendes helyárakkal, C. bérlet.) Vasárnap délután 6 órakor: Kaméliás hölgy (színmű, Poór Lili fellépte, mérsékelt helyárak.) Este 9 órakor: Boszorkánytánc (Bíró Lajos színműjének premierje, Poór Lili és dr. Janovics Jenő együttes fellépte, A. bérlet, rendes helyárakkal.)

* A román irodalom reprezentánsai Aradon. Az ország nyolc legnevesebb írója lesz szombaton Aradváros vendége. A román írók Voicu Nănescu erdélyi miniszter védnöksége alatt hivatalos turnét rendeznek és ez alkalommal a modern román irodalom nyolc hírneves reprezentánsa lép szombaton este a Kulturpalotában Arad közönsége elé. A vendégek: Gh. Braescu, G. Grigorian, Ion Minulescu, C. Teodorian, C. Pavlescu, V. Savels és G. Toparceanu legszebb és legértékesebb műveiket olvassák fel a Kulturpalotában. Rajtuk kívül a bucaresti-i állami Operaház egyik szólistája is szerepel a műsoron. Az előadás szombaton, április 20-án, este 9 órakor lesz a Kulturpalota nagytermében.

* „Jézus élete” a Városi Színházban. Az aradi katolikus egyházközség kérvényt nyújtott be a város vezetőségéhez, kérve, bocsássa rendelkezésére május 18-án, 19-én, 20-án és 21-én a színházat, miután ezeken a napokon „Jézus élete” élőképet akariák bemutatni. A város megadta hozzájárulását.

* Poór Lili, dr. Janovics Jenő és Mészáros Béla ma kezdődő harmas háromnapos vendégjátéka olyan érdekessége az aradi színházi életnek, amelyben a közönségnek már régen-régen nem volt része. Az országhatárokon is tulnőtt hírnevű drámai művész: Poór Lili minden aradi vendégjátéka pirosbetűs ünnepnapot jelentett és legutóbb, amikor a cluji társulat Budapesten járt, Poór Lilit a budapesti közönség elhalmozta tetszése jeleivel. Asszonyiságának és dus életszíneinek minden pompájával élményszerűvé teszi szerepeit, amelyek közül a legjobbakban lép az aradi közönség elé. Ma este először: Molnár Ferenc ragyogó színművében, a vigjátéki helyzetekkel tarkított Farkasban lép fel, holnap, második este Molnár másik ragyogó vigjátékában, az Olympiában folytatja vendégjátékait s Kovács huszárkapitányt az aradi közönség tavalyi kedvence, a jelenleg Clujon játszó Mészáros Béla játsza, harmadik napon, vasárnap délután 6 órakor mérsékelt helyárakkal a Kaméliás hölgy című szerepének drámai mélységeiben csillogtatja tudását, este pedig dr. Janovics Jenővel, a cluji magyar színház jeles igazgatójával együtt egy premiernek, Bíró Lajos Boszorkánytáncának főszerepében fejezi be vendégjátékát. Budapesten szintén szerepelt műsórán a cluji társulathoz a Bíró-dráma és egyöntetű volt a megállapítás, hogy Poór Lili alakítása fővárosi nivón állott, nemkülönben dr. Janovicsé is, aki egy vizsgálóbíró szerepéből formál stúdiumszerűen kitűnő figurát. Jegyekről tanácsos minél előbb gondoskodni.

* Az aradi színtársulat a timisoarai vendégjátékok miatt hétfőn, kedden, szerdán nem tart előadást és előadásait csütörtökön kezdi meg ismét.

* Zala Béla a költészet remekait színlátatja meg az ő páratlan előadásában április 30-iki egyetlen estéjén a Kulturpalotában. Jegyek Sándor Ferencnél.

Rádió-vásár váltóra.

(Arad, április 18.) Dr. Singer Jenő ügyvéd ma délelőtt Vértess Vilmos aradi mérnök nevében bűnvádi feljelentést tett az aradi ügyészségen a Generala Electro Mecanica, Cernauti cég tulajdonosai: Berkovits Marcell, Edelstein Márkus és Sternberg Benő ellen hitelezési csalás miatt.

A feljelentés szerint a három cernauti kereskedő 1928. október 23-án különböző rádióalkatrészeket vásárolt 40.863 lej értékben a mérnöktől s fedezetül három, január 3., január 30. és február 7. lejáratú váltót adtak. Közben érkezett az első lejárat, de Sternbergék a váltót nem váltották be, hanem január 9-én csődöt kértek maguk ellen a cernauti törvényszéknél. A feljelentő azt állítja, hogy a három cernauti kereskedő fizetésképtelensége tudatában vásárolt tőle hitelben árut és ezáltal elkövettek a hitelezési csalás bűntettét. Az aradi ügyészség a feljelentést átteszi a cernauti ügyészséghez.

Boris király megkérte Cyrill nagyherceg leányának kezét.

Az orosz nagyherceg szívesen látná vejéül a királyt. — Bulgáriában szimpatikus ez a házassági terv.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) Az Europa Press jelentésült hírforrásból szerzett információi szerint, Boris bolgár király barátai révén azíránt tapogatózott, vajjon Cyrill orosz nagyherceg hajlandó lenne-e 17 éves Kira leányát hozzá nőül adni. Cyrill nagyherceg a közvetítő érdeklődésre állítólag a legnagyobb

jóindulattal válaszolt s leányát szívesen adná Borishoz.

A házasság egyébként hivatalos bolgár körök, különösen a metropolita előtt szimpatikus, mert ezáltal nem lenne a király és a királynő között felekezeti különbség. Itt írjuk meg, hogy a bolgár király Brüsszelbe utazott, ahol a királyi párnak volt a vendége.

„Ajándék, amiben nincs köszönet.”

Az aradi Háztulajdonosok Szövetségének ügyésze kritikát mond az új lakbértörvényről.

(Arad, április 18.) A május elsején életbe léptetendő új lakástörvény körül még ma is a legnagyobb bizonytalanság uralkodik. Mint ismeretes, a kamara megszavazta a lakástörvényt, amelyen a szenátus módosításokat eszközölt és visszaküldte a kamarához, amely még a mai napig sem hozott döntést. Valószínű azonban, hogy az új törvény eddig nyilvánosságra hozott pontjain nem történnek változtatások. Az Aradi Közlöny munkatársa felkérte dr. Steinitzer Pál aradi ügyvédet, az aradi háztulajdonosok szövetségének ügyészét, aki a lakástörvény lapokban publikált adatairól a következőket jelentette ki:

— Véleményt tulajdonképpen csak akkor mondhatnék az új lakástörvényről, ha az megjelenik a Monitorul Oficialban, illetve szentesítette a régens tanács. Az eddig ismert tervezetből azonban megállapíthatjuk, hogy a törvény pontjai sem a háztulajdonosok, sem a lakók érdekeit nem szolgálják. Már az 1924-ben és 27-ben hozott törvények kimondták, hogy 1928. vagy 1929. május elsején felszabadulnak a lakások. Ezzel szemben az új törvény ismét meghosszabbítja a lakbérszerződéseket, amivel a kormány nyilvánvalóan népszerűségét akarja megszilárdítani és nem gondol arra, hogy a lakbérszerződések meghosszabbításával talán épen az ellenkező hatást ér el. Ma már az a helyzet Aradon és Erdély minden városában, hogy megszűnt a lakásincs és a lakások felszabadításával a szabad verseny szabályozná a lakbéreket. A jelenlegi körülmények között a lakók és a háztulajdonosok azonos érdeke az, hogy a lakások felszabadításával normális állapotok alakuljanak ki.

Van egy másik, látszólag humanus pontja az új lakástörvénynek: a rekvizitációk megszüntetése. Azonban a tisztviselő és nyugdíjas lakásokra vonatkozó intézkedéseivel, ugyanakkor törvényesítette is a rekvizitációt. A törvényjavaslat a rekvizitációval kapcsolatos sza-

kaszaiban kimondja, hogy a nyugdíjas lakások bére, az eddigi tizenkétszereséről, huszonégyyszeresére emelhető föl és a tisztviselői lakásoké tizenhatszorosáról, huszonégyyszeresre. Nagylelkien leszögezi a javaslat, hogy a különbségeket az állam fizeti. Ugyanakkor megállapítja, hogy ezek a lakbérkülönbségek 1930. január 1-től március 1-ig követelhetők az államtól, de csak bíróság útján. Ezalatt a három hónap alatt nyújtandók be a bírósághoz a követelések és amennyiben a bíróság megállapítja, hogy a követelések jogosak, felterjeszti Bucurestibe, az illetékes minisztériumhoz ahonnan esetleg megtörténik a kiutalás, de legjobb esetben az 1930-as adókövetelés javára fogják írni a házbérkülönbségek összegét.

— Amit a törvény ilyen módon ad az egyik kezével, a másikkal igyekszik kárpótolni magát a megajándékozott háztulajdonossal szemben. Még 1923-ban egy törvényjavaslat készült, amely kimondta, hogy az építkezések előmozdítása céljából a háztulajdonosoknak a beszedett lakbérékből két százalék építkezési adót kell fizetniük. Ezt a törvényt azonban nem szentesítették. Komoly köröktől eredő információim szerint a kormány május elsejétől életbe akarja léptetni a két százalékos építkezési adót, ami alapos anyagi kárpótlást fog nyújtani az esetleg kifizetendő nyugdíjas és tisztviselői lakbérkülönbséget.

— Ezek az új lakástörvény javaslatnak, a közönséget súlyosan érintő részei, amhez még annyit kell hozzá tennem, hogy öt esztendővel ezelőtt megszavazták az építkezési törvényt, de egyetlen lépés sem történt a törvény életbeléptetése érdekében. A közönség pedig óhajtja, várja a lakáskérdések megoldását, ezzel szemben fentről, most tíz esztendő után is, mindig nagyobb terhekkel nehezítik meg úgy a lakók, mint a háztulajdonosok helyzetét.

A „Phoenix”

Életbiztosító - Társaság Wienben,
vezető titkár és
üzletszerző tisztviselőket

keres Arad és Hunyadmegyékre
létesítendő aradi fiókja részére.

Ajánlatok, amelyek a legteljesebb diszkrécióval kezeltetnek, az Aradi Közlöny kiadójába „Phoenix” jellegre adandók le. 2155

de az ország különböző részéből és a határlomásokról érkezett jelentések egytől-egyig azt tudatták, hogy Balázs nem található. Ma végül a véletlen folytán a Lipótmezei tébolydában akadta rá Balázásra, aki súlyos idegben és idült alkoholiszmus címén kérte az elmegyógyintézetbe való felvételét s miután gyanús és izgatott magatartást tanúsított, felvették. Így akart az igazságszolgáltatás elől elmenekülni, sorsát azonban nem kerülhette el. Kiderült, hogy szimuláns és nyomban letartóztatták.

A foszforeszkáló női kéz.

Érdekes kísérletek Londonban a híres osztrák médiummal. Rudi Schneiderrel.

Londonból jelentik: Az angol főváros tudományos körében nagy érdeklődéssel tekintenek ama kísérletek elé, amelyeket a nemzeti laboratóriumban a napokban kezdtek el Rudi Schneiderrel, a híres osztrák médiummal. Rudi Schneider londoni debütje különleges sikerrel járt és nagy feltűnést keltett. Az első nagy szeanszon, amely tegnap folyt le, megjelent az angol pszichikusok és természettudósok színe-java, Harry Price, a laboratórium igazgatójának vezetése mellett. A szeanszon speciális elektromos ellenőrzőkészülékeket állítottak fel, amik kizárták azt, hogy bármilyen csalás fordulhasson elő.

A szeansz első háromnegyed órája minden különösebb eredmény nélkül telt el. A médium többször jutott transzba és erősen izzadt. A teljesen elzárt helyiségben egy gramofon szól a médium kívánságára, hogy így elősegítődjék a „jelenségek” létrejövetele. Egyszer aztán, amikor a gramofon egy érzelgős angol dalt játszott, megjelent a teremben egy lebegő foszforeszkáló kéz, amely inkább női kézhez hasonlított és azt a benyomást keltette, mintha meg lenne csonkítva. A kéz kivette az egyik, ülésen résztvevő tudós zsebéből a zsebkendőt, majd egy citerán játszani kezdett. Ezután a misztikus kéz felvett egy ceruzát és írt. Ugyanekkor egy asztal magától felborult a teremben, egy kosár pedig vad erővel repült el a résztvevők feje felett, mintha valaki dühösen elhajította volna.

Harry Price a jelenségekkel kapcsolatosan kijelentette, hogy a szeanszon tapasztaltak annyira meggyőzték, hogy a legjelentősebb kutatót is zavarba hozták. Csalás, vagy tévedés ki van zárva, mert ezt az elektromos ellenőrző készülékek lehetetlenné teszik. A jelenségeket különben a következő szeanszokon beható tanulmányozás alá veszik.

SPORT.

O Magyar galamblovó-siker Rómában. Rómából jelentik: Az olasz galamblovó-verseny első díját Strassburger István magyar versenyző nyerte meg, aki egyúttal a királydíjat is elvitte. Így a 100.000 lira értékű díjak egyharmadának nyertese Strassburger lett. Az olasz galamblovók május hónapra Budapésre érkeztek, amikor magyar-olasz nemzetközi versenyt tartanak.

O Hármask holtverseny után lett Glykais Gyula Európa kardvívó-bajnoka. Nápolyból jelentik: Mai számunkban ismertettük a Nápolyban lefolyt Európa-kardvívóbajnokság eredményét s az asszók hézagos eredményeit. Amint a ma érkezett táviratok jelentik, az asszók végleges állása után az volt a helyzet, hogy Glykais Gyula, Marzi és Petschauer Attila között hármask holtverseny alakult ki és ebben Glykais 5:4 arányban verte Petschauert és 5:2-re Marzit.

MAGYAR RAPSZODIA

Szabó Gyuszi ének- és Albert Gyuszi teljes cigányzenekarának kíséretével

MA, PÉNTEKEN AZ APOLLOBAN

A tébolydába rejtőzött egy pesti sikkasztó.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár egyik fiókjának igazgatója több százezer pengővel károsította meg a bankot és a magánlelket. — Tébolydába zárta magát, hogy megmeneküljön az igazságszolgáltatás elől. — Letartóztatták a szimuláns sikkasztót.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Nagyarányú sikkasztásnak jöttek nyomára a Pesti Hazai Első Takarékpénztárnál. A bank ügyésze feljelentést tett a főkapitányságon, hogy Balázs Ferenc az intézet józsefvárosi fiókjának volt igazgatója, 120.000 pengővel megkárosította a takarékpénztárt s ezenkívül 180.000 pengőt csalt ki a pénztárnak magánleleitől.

NAGY AZ URANIABAN
PREMIER HARRY PIEL
MA, PÉNTEKTŐL

ellenfele EDDY POLO-val

A VESZEDELMESE BAGOLY

A szezon legnagyobb kalandorképe.

Körülbelül tíz nappal ezelőtt jöttek rá a központi igazgatóságukra, hogy a józsefvárosi fióknál visszaélések történtek s — a házi vizsgálat folyamán — a fenntartással elhelyezett tőkék számlái körül is gyanús jelenségek merültek fel. A rovincsolásnál megállapították, hogy Balázs Ferenc a fenntartásos betétkönyvek számláit meghamisította s azokra saját céljaira pénzt vett fel, továbbá megállapították azt is, hogy a nosztro-tételekből több értékpapír hiányzik. Amikor Balázs Ferencet felelősségre vonták, ígéretet tett, hogy Szegedre utazik apósához és három napon belül rendezi az ügyet. A határidő letelt, Balázs igazgató azonban nem adott magáról életjelet és így az igazgatóság megtekte a bűnvádi feljelentést.

A feljelentés nyomán a rendőrség az egész országban köröztette a feljelentett tisztviselőt.

H I R E K.

Az aradi ügyészség elutasította Ostoia szabadlábrahelyezési kérvényét.

A vizsgálóbíró újabb 11 tanút idézett be a villanygyári kasszarablás ügyében.

(Arad, április 18.) Ma délelőtt foglalkozott az ügyészség Ostoia Vazul, a villanygyár volt főpénztárnokának szabadlábra helyezése iránt beadott kérvényével. A vizsgálati fogadási tanács levő ítéletével névben. — kit a villanygyárban történt 650.000 lejes kasszarablás elkövetésével gyanúsítanak — dr. Kövess László ügyvéd felhívkozással arra, hogy Ostoia ügyében a vizsgálat tulnyomórészt befejezést nyert és miután szökésétől nem kell tartani, tegnap kérte védencének szabadlábra helyezését. Az ügyészség azonban a kérelmet elutasította és a vizsgálóbírónak Ostoia további fogvatartása mellett tett előterjesztést.

A vizsgálat egyébként ebben az ügyben még tovább folyik. Ludosan vizsgálóbíró még számos tanúnak a kihallgatását tartja szükségesnek és a mai napon tízenegy újabb idézést küldtek ki. Az újabb tanúkat április 27-ére idézték be, amikor valamennyiüket kihallgatják a villanygyári kasszarablással kapcsolatban. Ha azután ezek a tanúk sem tudnak újabb terhelő adatokkal szolgálni és a vizsgálat addig nem produkál egyéb bizonyítékot ellene, akkor szó lehet Ostoianak a szabadlábrahelyezéséről.

— Időprognózis. Egyelőre még tulnyomórészt borult idő várható, éjjeli fagyval és nappali felmelegedéssel. Később enyhülés előrelátható.

— A megyei tanács kinevezett tagjai. A hivatalos lap ma Aradra érkezett számában közli a megyei tanács hivatalból kinevezett tagjainak névsorát, amely a következő: dr. Spiru Sándor egészségügyi főfelügyelő, Hann Alajos folyamamérnökségi tanácsos, Páso János erdészeti vezérfelügyelő, Pascu Victor erdészeti felügyelő, Perian János agronom, Văntian Traian esperes, Mihail Miklós igazgató, Nicoleanu Amilcar pénzügyigazgató, Malroviț Martin, a kereskedelmi és iparkamara delegált tagja, Avramescu Vazul dr. kincstári főügyész és dr. Marta György megyei főállatorvos.

— Az egyiptomi alkirály karlsbadi kúrja. Bécsből jelentik: Fuad egyiptomi alkirály a nyár folyamán Karlsbadba fog menni, ahol magát gyógykeztet. A bécsi városi tanács ennek kapcsán elhatározta, hogy megkeresi Fuadot aziránt, hogy átutaztában legyen a város vendége.

— Az Interimár bizottság ülése. Holnap délután tartja ülését Aradváros Interimár bizottsága, amely többek között a benzinkutak koncesszionálására kelt árlejtés feltételeit és az új közlekedési szabályrendeletet tárgyalja le.

— Neuman Károly báró a szesztorvényt előkészítő bizottságban. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a szesztorvény egységesítését előkészítő bizottságba a pénzügyminisztérium báró Neuman Károlyt nevezte ki, mint az erdélyi szeszgyárosok képviselőjét.

— Városi tisztviselők írlák össze ezentúl a tanköteleseket. Mint minden évben, úgy az idén is, a napokban megkezdik a tanköteles gyermekek összeírását, amelynek költségét a város fedezi. Ezt az összeírást eddig a tanítók végezték, akik összesen 90.000 lej honoráriumot vettek fel a városi munkájukért. Latal Cornel dr. Interimár bizottsági elnök elhatározta, hogy az idén a tanítók helyett városi tisztviselőkkel végezteti az összeírást, hogy ezzel módot nyújtson a tisztviselőknek külön keresetre. Ma délután körútvényben hívta fel a tisztviselőket, jelentkezzenek azok, akik hajlandó résztvenni az összeírási munkálatokban.

— Kegyelemet kérnek a gyilkos Mihalkó János számára. Prágából jelentik: A brünni főtörvényszék kegyelemre ajánlotta Mihalkó Jánost, aki — amit ismeretes — a múlt évtendőben menyasszonyát, Vörösmartny Margitot, a Csorha-tónál meggyilkolta.

Elítélték a Blumenstein-fivéereket.

A kötvényhamisítás fővádlottait 2—2 évre, a másodrendű vádlottakat 6—8 hónapra ítélte a párisi bíróság.

Párisból jelentik: Ma délután 3 órakor hirdették ki az ítéletet a Blumenstein-féle hírhedt magyar kötvényhamisítási ügyben. A fővádlottakat Blumenstein Józsefet, Blumenstein Gyulát, Lacaset, Pauldefaloist, Towbinet, valamint Rizzit 2—2

évi börtönre és 3—3000 frank pénzbüntetésre ítélték. A kisebb vádlottak egyrésze 6—8 hónapot kapott, míg másik részüket felmentették. Az elítélteket kötelezték arra, hogy a magyar kormánynak kártérítést fizessenek.

„Engem nem lehet forradalommal elkergetni.”

Primo de Rivera beárulta az egyetemeket. — Ugy is van elég ügyvéd és orvos Spanyolországban.

Madridból jelentik: A barcelonai és az osideori egyetemeket a kormány a diákszavargásokra való tekintettel bezáratta.

Primo de Rivera az egyetemek bezárásával kapcsolatban kijelentette, hogy a diákok ellen, mindaddig a legerélyesebb intézkedéseket fogja foganatosítani, amíg a nyugalom az országban helyre nem áll és a lázadásokat

meg nem szüntetik. Elmondotta még, hogy ő forradalommal soha nem lehet helyéről eltávolítani, csakis azzal, ha a normális nyugodt hangulat teljes helyreállítása évtizedekre biztosítva van. Az egyetemek — fűzte hozzá a diktátor — Spanyolország szempontjából nem jelentenek életbevágó problémát, amugyis túlsok az ügyvéd és orvos az országban.

Elcsapták állásukból a bricen-i leányvetkőztetőket.

A belügyminisztérium fegyelmi bírósága a vizsgálat adatai alapján rendelkezési állományba helyezte a hivatalos hatalmukkal durván visszaélő főbírákat.

(Az Aradi Közlöny búcsúest-i tudósítójának távirata.) Beszámoltunk annak idején arról a példátlanul álló botrányról, amely a hotinnegyei Briceniben játszódott le. A városháza zsidó ifjúsága ugyanis estélyt rendezett, amelyen éjjeli után váratlanul megjelentek a hatóságok emberei és a jelenlévő leányokat vizsgálat alá vették annak megállapítására, hogy érintetlenek-e, vagy sem.

Vaida Sándor belügyminiszter azonnal táviratilag vonta felelősségre Hotinnegye prefektusát a történetekért. Ez ugyancsak táviratilag válaszolt a belügyminiszternek, közöl-

ve azt, hogy a bricen-i szolgabíró megerősít ugyan a történeteket, viszont azt állítja, hogy a leányvetkőztetett leányok kommunisták voltak. A belügyminiszter természetesen ez a jelentés nem elégítette ki és ezért közigazgatási vezérfelügyelőt delegált a vizsgálat megfigyelésére. A vezérfelügyelő részletes jelentést tett a belügyminisztériumnak és a belügyminisztérium fegyelmi bírósága most foglalkozva a jelentés kapcsán az ügyvel, rendelkezési állományba helyezte a két hivatalos hatalmával visszaélő bricen-i főszolgabírókat.

Jön! Greta Garbo Jön!

világáig

„A szenvedély”

(Titokzatos kódnév)

ERZSEKET alácsomozzák.

— Norvégia sem fogadja be Trockijt. Oslo-ból jelentik: A norvég kormány a parlament szerdai ülésén bejelentette, hogy elutasította Trockij beutazási engedélyért folyamodó kérését. A kormány ezzel indokolja az elutasítást, hogy Trockij személyes biztonságának védelme túlságos feladatok elé állítaná a norvég hatóságokat. A kormány bejelentését a munkáspárt képviselői heves tiltakozással fogadták.

— Erdélyi Mór hirtelen meghalt Budapesten. Budapesti tudósítónk jelenti: Erdélyi Mór, a Munkások Fogyasztási Szövetkezetének vezérigazgatója, ma hirtelen meghalt. Az elhunyt alapította a nagykiterjedésű vállalkozást, aminek huszonöt éven keresztül állt az élén. Tegnap röntgenvett vállalatának egy tárgyalószobájában és hirtelen rosszul lett és hirtelen meghalt. Az elhunyt vezérigazgató nagy szerepet játszott a magyar forradalmak idején, amikor az ország élelmezési nehézségeit igyekezett kiküszöbölni.

— Ottacani Sava lesz az új fogházigazgató. Megírta az Aradi Közlöny, hogy az aradi ügyészségi fogház hetek óta igazgató nélkül van. A régi igazgatót elhelyezték Székelyudvarhelyre, az új fogházigazgató pedig nem foglalta el állását. Hír szerint Ottacani Sava temetőgondnokot nevezik ki az ügyészségi fogház igazgatójának, aki már hosszabb ideig volt a fogház gondnoka.

— Örösi színházüzem Amsterdamban. Amsterdamból jelentik: Ma reggel kigyulladt a legnagyobb revüszínház, amelynek jórésze fából készült. A hatalmas színház órák alatt elporladt és az összes díszletek hennétek. Évtizedek óta nem emlékeznek ilyen nagyarányú színházégesre. Szerencsére a tűz olyan időben tört ki, amikor csak kevés számú műszaki személyzet tartózkodott az épületben és így emberéletben kár nem esett. A tűz okát eddig nem sikerült megállapítani.

— A regóban havazik — Budapestten tavaszidő van. Búcsúest-i tudósítónk jelenti: A régi királyságban ismét hidegre fordult az idő. Több helyről érkezett jelentések szerint a Kárpátok szomszédságában nagy havazások voltak. A legnagyobb hideg Párisban volt, ahol minus 8 fokot mértek. Sínálában 5 fok a hideg, Búcsúestben pedig fagypontra esett alá a hőmérő. Galati kikötőjében nagy vihar pusztított, ami szintén alaposan lehűtötte a levegőt. — Budapesti tudósítónk jelenti: Ma éjjel az egész országban fagyott. De reggel a hideg enyhült és Budapestten ma délután már ismét tavaszias időjárás volt.

— Megvonták a postavám koncessziót. Az elmúlt évek folyamán a postavezérigazgatóság koncessziókat adott ki a postán érkező csomagok vámolására. A vámolást a koncessziót elnyert cégek egyrésze nem végezte oly módon, mint ahogy azt a kincstár érdeke megkívánta és ezért a közlekedésiügyi minisztérium, amelynek hatáskörébe az ügy tartozik, elhatározta, hogy saját kezelésben vegye az elvámolásokat. A kiadott koncessziókat pedig sorban vonja vissza. A hivatalos lapnak ma délután Aradra érkezett száma közli, hogy a minisztérium megvonta Handoca Zamil, a postavám koncesszionáltjának működési engedélyét.

— Borzalmas öngyilkosság Prágában. Prágából jelentik: Ma este a libenli pályaudvaron egy fiatalasszony négy éves gyermekével a befutó gyorsvonat elé vetette magát. A vonat mindkettőjüket halálra gázolta. Borzalmasan összeroncsolva húzták ki őket a kerek alól, de személyazonosságukat nem lehetett megállapítani.

Mely angol gyermekocsi, sportocsi

nagy városlakban, rendkívül olcsó árban
Hegedűs-cégnél Aradon.

— A szovjetvezérek laton névvel manipulálnak. Londonból jelentik: Bombay-i jelentések szerint a hindosztán szovjetbizottság újabb manifesztumot bocsátott ki, amely a következő lemondó szavakkal kezdődik: Istennel és a szovjetekkel harcolunk az angol kormány ellen. — Erdős telenség, hogy a hindosztán szovjetvezérek elsősorban Istenre is hivatkoznak manifesztumukban.

— Elárverezik Zita exkirályné ékszereit. Prágából jelentik: Holnapra különös árverést tüztek ki egy prágai bárónő ellen. A hirdetés szerint eladásra kerülnek Zita volt magyar királynétől vásárolt ékszerek. Ezek az ékszerek (fülbevalók, gyémántgyűrűk, láncok) úgy kerültek a bárónő tulajdonába, hogy azokat állítólag egyenesen Zita királynőtől vásárolta volna, de most kénytelen őket eladni, mert sürgős tartozásait kell rendezni a pénzen.

— Május 1-ével új otthonba költözködik a helyvárosi óvoda. Mint az Aradi Közlöny megírta, a megyei prefektúra közölte a város vezetésével, hogy nem bocsátja tovább rendelkezésre az óvoda jelenlegi épületét. Erre a város bérbevette Hady Antal Mocioni (Orczy)-uccában lévő, nagy kerttel rendelkező házat és itt helyezi el az óvodát. A háznak szép, tágas szobái vannak, amelyek rendkívül alkalmasak erre a célra. Popa Constantin városi kultúratanácsos ma vette át a város nevében a házat, amelyért Aradváros 72.000 lej évi bért fizet.

— A békéltető bíróság új tagjai. A munkaügyi minisztérium új békéltető bíróságot nevezett ki az aradi munkaügyi felügyelőség mellé. A békéltető bíróság tagjai — mint a Monitorul Oficial ma Aradra érkezett száma közli — a következők: Munkaadók: Serbanescu Miklós, Hoffman Demeter, Reinhart Gyula, Sfat István és Liszka Pál. Alkalmazottak: Negus János, Gruia Silvester, Kovács Ferenc, Marián Péter és Mihalovici Lázár. A bizottság megbízatása két évre szól.

— Nyolc havi börtönrre ítélte a törvényszék egy notórius zsebmetszőt. Néhány nappal ezelőtt az ujaradi csendőrség letartóztatta Gebei Julianna többszörösen büntetett ujaradi lakost, aki a piacon több zsebtolvajlást követett el. Amikor a notórius zsebmetsző az ügyészségre került, ott megállapították, hogy három évvel ezelőtt körözőlevelet adott ki ellene a törvényszék, mert 1926-ban a Szabadság-téren, Mandel Edéné táskájából 1800 lej lopott ki. Ebben az ügyben ma tartotta meg a főtárgyalást a törvényszék Popescu—Alexandrescu-tanácsa és Gebei Juliannát 8 havi börtönrre ítélte. A később elkövetett bűncselekményekért májusban vonja felelősség a törvényszék.

— Röser Edvint, az érettségi bizonyítvány gyárost elválasztották feleségétől. Budapestről jelentik: A Röser kereskedelmi iskola botrányának hőse, Röser Edvin igazgató-tulajdonos ellen felesége hűtlen elhagyás címen a közelmúltban válókeresetet indított. A kereset tárgyalását mára tűzte ki a törvényszék, amelyen azonban a fogházban lévő Röser Edvin nem jelent meg. A bíróság a távollétében is kimondotta a választ s az ítéletet céljában közölte vele. Az igazgató megrendülve fogadta a hírt.

A kis fáradság, hogy naponta a kellemes ízű Panflavin pasztillákból néhányat szájában elolvadni hagy, megvédi a légzőszervek veszélyes és fájdalmas megbetegedései ellen, mint amilyenek a köhögés, torokgyulladás, grippe stb. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

— Ujaradon egy ismeretlen ember holttestét találták meg. Ma délelőtt telefonon jelentette az ujaradi csendőrség az ügyészségen, hogy az egyik ujaradi gazdálkodó a csűrben egy ismeretlen férfi holttestét talált. Berzina Lajos ujaradi gazda ma reggel kiment gazdasági udvarára, majd mikor benyitott a csűrbe, a szalma között egy 40—45 év körüli, munkáskülsejű embert talált. Először azt hitte, alszik s keltegetni kezdte, de amikor látta, hogy az ismeretlen halott, azonnal a csendőrségre sietett és jelentést tett az esetről. Orvost is hívtak, aki csak a halál beálltát konstatálhatta és megállapította, hogy az ismeretlen munkást szívizélhűdés ölte meg. Az ügyészség utasította az ujaradi csendőrséget, hogy széleskörű nyomozást folytasson le a holttest személyazonosságának megállapítása céljából.

— Az Aradi Lloyd Társulat f. hó 21-én, vasárnap d. e. 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését. A tárgysorozat fontosabb pontjai: a választmány javaslata az új székház felépítése és az építkezési költségek fedezete tárgyában, továbbá az egyesület vezetésének 3 évre leendő megválasztása.

LEGUJABB.

Miért nem maradt gróf Bethlen István Erdélyben?

A magyar miniszterelnök ma este ünnepelte a miniszterelnöksége nyolc-
esztendősi jubileumát. — Bethlen István gróf érdekes beszéde.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának éjfélutáni telefonjelentése.) Ma este az egységes-párt gróf Bethlen István miniszterelnökségének nyolc esztendősi évfordulója alkalmából vacsorát rendezett, amelyen lelkesen ünnepelték a miniszterelnököt, aki az ünnepségre nagy beszédben válaszolt és többek között ezeket mondotta:

— Mielőtt Erdélyből eltávoztam, nagy lelkesen mentem keresztül: menjek, vagy maradjak! Odakötött Erdélyhez az ősi otthon emléke s minden családi tradíció és úgy éreztem, hogy nekem együtt kell lennem az erdélyiekkel, hogy velük együtt egyem a kisebbségi sors keserű kenyerét. És mégis elmentem Erdélyből, mert hittem az, hogy

az elszakított Erdély életét nem a népszövetségi okmányok, hanem a jelenlegi Magyarország létezése és fejlődése garantálja. Ez többet jelent a népek tanácsával kötött összes szerződéseknél.

Azután visszatekintett a nyolc év munkájára, amely ha eredményes is, a végén még messze van — mondotta. Hangsúlyozta kijelentése azonban, hogy visszaveri azokat a kísérleteket, amelyek odaigyekeznek, hogy Magyarországot ferde megvilágításba helyezték s hiszi, hogy céljait diadalra viszi. Az érdekes beszédet a nagyszámban megjelent hívei percekig megtapsolták.

A mozdonyvezető okozta a brüsszeli katasztrófát.

Erzsébet királyné a vasúti szerencsétlenség színhelyén.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Brüsszelnél táviratozzák: A Brüsszel melletti Haal állomás közelében tegnap reggel borzalmas vasúti katasztrófa történt: a nagy körben, a beérkező párisi gyors mozdonyvezetője nem vette észre, hogy a szemafor tilosat jelez és belefutott vonatával egy, az állomáson veszteglő tehervonatba. Edigi megállapítások szerint a katasztrófiának 11 halottja és 25 sebesültje van, de nem lehet

telten, hogy a romok eltakarításakor még több halottat találjanak.

Erzsébet belga királyné ma a szerencsétlenség színhelyére utazott és felkereste a kórházban a katasztrófa áldozataiban levő sebesültjeit, akik közül többen agonizálnak. A megindított vizsgálat nyomán kiderült, hogy a szerencsétlenségért a mozdonyvezető hibás, mert nem vette észre a szemafor tilót, piros jelzését.

**MA BEMUTATJUK
EDDY POLOT!
HARRY PIEL ellenfelet
A VESZEDELMES BAGOLY
c. izgalmas kalandorképben
AZURANIÁBAN**

— Dróttal akarta szíven szurni magát. Budapesti tudósítónk jelenti: A Hollandia szállóban ma borzalmas módon akart öngyilkosságot elkövetni Ungár László 55 éves férfi, aki tegnap érkezett a szállóba s magát vidéki hírlapírónak jelentette be. Ungár egy drótot szurt mellébe, amellyel szívére akarta keresztülszúrni, de a drót a szívburokig nem hatolhatott. Tettének végrehajtásában megzavarták és a súlyosan megsérült embert kórházba szállították.

— Az aradi Újságíró-Klub vasárnapi estélyére olyan érdeklődés mutatkozik, amely messze felülmúlja az eddig megszokott kereteket. Fekete Tivadar pompásnak ígérkező előadása „Miss Éva”-ról kétségtelenül elsőrendű irodalmi és előadói esemény, amely Arad legelőkelőbb közönségét mozgatta meg. Szendrey Mihály ötletes bevezetője nem mindennapi élmény lesz és utána Fekete Tivadar két részben tartott előadása következik, aktualitásoktól, irodalmi megállapításoktól és szikrázó ötletektől fűszerezve. Az előadást az író mint az aradi Újságírók Klubjának vendége tartja meg és előadására külön meghívót bocsátott ki, amelyekből néhány darab még átvehető Oláh Sándor könyv- és papírkereskedésében. A vasárnapi napon a meghívókat a klubirodában lehet átvenni.

— Felmentett aradi kereskedők. Révész László és Reisz József Szabadság-téri textilkereskedők állottak ma délelőtt az aradi törvényszék Popescu—Alexandrescu-tanácsa előtt. Az ügyészség család miatt emelt ellenük vádat. A vádirat szerint mielőtt Varjas Sándor aradi kereskedő csödbe ment volna, mintegy 100.000 lej értékű árut elvittek üzletéből. A hitelezők ezért bünvádi feljelentést tettek Révész és Reisz ellen, akik arra hivatkoztak, hogy a szóban forgó árut ők bizományban adták át Varjasnak és így azt bármikor joguk volt elvitetni. A mai tárgyaláson megállapítást nyert, hogy a két kereskedő minden tekintetben törvénytörten járta el, amikor a saját tu-

lajdonukat képező árut, amit csak bizományba adtak Varjasnak, elvitették és a törvényszék dr. Örfi Gyula védőbeszéde után felmentette őket a vád és következményei alól. Miután Mandru ügyész sem felebbezett, az ítélet jogerős.

— Gyógyszerészegyesület aradi körzete értesíti tagjait, hogy évi közgyűlése f. hó 23-án délelőtt 10 órakor lesz Aradon.

— A Temesvári Magyar Dalárda hangversenye. Mint jelentettük, a Temesvári Magyar Dalárda, mely tavaly a hágai nemzetközi dalosversenyen az első díj nyertese lett, vasárnap, április 21-én délután 5 órakor a Minoriták Kulturházában nagyszabású hangversenyt rendez Szegő Ferenc karnagy vezénylete mellett. A műsor kapcsán a hollandiai versenyen előadott két kar, valamint több remek műdal kerül előadásra. Mint szölisták közreműködnek: Süveges Aranka operaénekesnő, Freund Leó zongoraművész, Klank Jenő, az egyesület alelnöke énekszámmal. Jegyek elővételben Sándor Ferenc könyvkereskedésében kaphatók. Itt említjük fel, hogy a dalárda hágai díját más díjaival együtt Hartmann Kálmán ékszerészüzletében helyezték el közszemlére.

— Nyugdíjasok figyelmébe. A volt MÁV, nyugdíjasok, kik a Cassa Munchi-hoz vannak besorozva, illetve az állomási pénztáraknál veszik fel illetményeiket, ez év április hó 21-én, vasárnap délután fél 3 órakor jelenjenek meg az egyesületi helyiségünkben, hogy a közlegyzőleg hitelesítési módokat letárgyaljuk. A fentemlített nyugdíjasokat újból figyelmeztetjük, hogy a nyugdíjaztatási okmányaikat okvetlenül vegyék magukhoz. Az Elnökség.

— Áramszünetelés. A villanytelep közli, hogy vasárnap, folyó hó 21-ikén az áramszolgáltatás vezetékvizsgálata miatt szünetelni fog. Délelőtt 8—11 óráig a Strada V. Stroeicu (Teleki)-, Consistorului (Batthyány)-, Gh. Popa (Ferdinand)-, Mocioni (Orczy)- és Banul Maracine (Holtmaros-sor)-uccák által határolt részen és az egész Parneava-ban (Erzsébetváros) délelőtt 11—2 óráig az egész Gradiste (Mossóczy-telepen).

— Rendőrségi hírek. Balázs Ferenc Strada Greceanu (Perényi-uccai) lakos feljelentést tett Heinrich Gynla, a városi kertész egy alkalmazottja ellen, aki őt nagyobb összeg erejéig megcsalta. — Lőrincz Mihály, Strada Dorobantilor (Urbán Iván-uccai) kereskedő megjelent a rendőrségen és előadta, hogy üzletének kézipénztárából, mialatt az üzlete zárva volt, ismeretlen tettesek 3200 lej elloptak. A nyomozás megindult.

AZ ARADI GOLGOTA AKTÁI ÉS DOKUMENTUMAI

„Haynau tehát megerősítette a halálos ítéleteket; úgy verje meg őt érte az Isten“.

Ítéletkihirdetés az aradi vár udvarán :: Damjanich János kemény szavakkal méltatlankodott. A komáromi tárgyalások.

Az alábbi dokumentumok a legkegyetlenebb részleteket tartalmazzák. Látjuk, hogy az aradi vár osztrák parancsnoksága alkuba bocsátkozik a városi tanácsal aziránt, hogy papok kerüljenek a halálraítéltek mellé, akiknek „javadalmasításáról” azonban hallani sem akar; a kegyetlenséget tehát fukarsággal és cinizmussal tetézi még és látjuk, hogy az ugynevezett „kegyelmezési fölterjesztés” voltaképpen kigunyolása minden emberi érzésnek. Hiszen a „kegyelmi” kérvény azt mondja, hogy:

„Mi legalázatosabban bátorkodunk Nagyméltóságodnak nagybecsű figyelmét azon körülményre felhívni, hogy a fellezott körülmények folytán nem volna-e kegyes a halálbüntetés enyhébbé nemét: a golyó általi halált alkalmazni, ami által a nagy nyilvánosság előtt dokumentáltatik, hogy Nagyméltóságod különbséget kegyeskedik tenni azon felkelők között, akik magukat az oroszoknak adták meg, valamint azok között, akik ezt törvényes uralkodójukkal szemben tették“.

Ez az a „kegyelem” tehát, amit Haynautól a magyar tábornokok számára Ignatz Moser, nyugalmazott ezredes, a haditörvényszék elnöke és Ernst törzshadbíró kér!...

Az aradi vértanúk perében különös fontossággal esik a latba az utókor részéről történő bírálat tekintetében két kifejezés. Az egyik, amely a bevezetésben ismertetett íratnak az a része, amelyben Haynau Ernst törzshadbíró bízta meg a vizsgálat vezetésével és arra hivatkozik, hogy „az önnek már szóbelileg adott utasítás szerint” s azután Ernst hadbíró jelentése, amelyben viszont hivatkozik arra, hogy az ítéletek megfelelnek Haynau „magas szándékainak”. E két dolog egymás mellé állításából

minden kétséget kizárólag megállapítható, hogy Haynau határozott utasítást adott arra, hogy az ítéleteknek halálosaknak kellett lenniök.

Haynau főhadiszállása ekkor Ácson volt, Komárom alatt. A Komárom ostromát eszközölő osztrák hadsereg már alkudozásokat kezdett Klapkával, Komárom várparancsnokával, akit úgy az osztrákok, mint az oroszok felszólítottak a vár átadására.

Görgey maga is levelet küldött Klapkának, melyben ajánlotta a vár föladását, tekintettel, hogy az oroszok velük úgy bánnak, mint vitéz katonákhoz illik.

Klapkához azonban beérkezik az aradi várba küldött bizalmi embere, akitől hírül vesi, hogy a fegyverüket letett tiszték Aradon gyalázatos elbánásban részesülnek. Klapka tehát közli azokat a feltételeket Csorich altábornaggyal, az osztrák sereg parancsnokával, a mely alapon hajlandó tárgyalni. E feltételek két első pontja:

1. Amnesztia az egész nemzetnek.
2. Az összes magyar seregek és foglyok azonnali szabadonbocsátása.

Erre megjelenik Klapkánál két hadikiküldött, akiknek egyike Ferenc József egyik szárnysegéde és kijelenti, hogy

az ifjú császár hajlandó mindent megbocsátani, mihelyt nem lesz egy pont sem az országban, amely meg nem hódolt.

A haditanácsban Thaly alezredes Klapka ellen igyekszik hangulatot teremteni, úgy, hogy midőn szeptember 27-én a vár alá érkezik Haynau, aki már a Kiss Ernő és Vécsey halálos ítéleteit magával hozta és alkudozásokat kezd a vár átadására tárgyában, nem is Klapka maga kezd tárgyalni vele, hanem a várból kiküldött bizottság.

Később a Haynau kíséretében volt Pokorny alezredes, aki irodaigazgató volt a főve-

zésnéél, nyilatkozott arról, hogy Haynau a nála volt két halálos ítéletet azért nem erősítette meg a beérkezésük után, mivel számított arra, hogyha a vár megadása mászként el nem érhető, minthogy ott előttük változtassa meg a halálos ítéleteket, vagy adjon amnesztiát.

A várból kiküldött bizottság Haynauval Pusztaharkályon találkozott és elfogadták a vár átadására vonatkozó javaslatot, amelyből a fent idézett két amnesztia-pontot kihagyták. Így

a kapituláció aláírása után erősítette meg Haynau az időközben a többire nézve beérkezett halálos ítéleteket a Kiss Ernővel és Vécseyével együtt.

Haynau a főhadiszállásra beérkezett ítéleteket október 1-én jóváhagyta és az alábbi íráttal küldte le vissza Aradra, amelyhez a hadbíró előadója szintén az alábbi utasítást mellékelte:

No 41.

A cs. és kir. haditörvényszéknek

Aradon.

Főhadiszállás, Ács, 1849 október 1.

Mellékelten leadatnak a hadtörvényszéknek a múlt hó 21-én és 27-én 1249. és 1271. számok alatt felterjesztett hadtörvényszéki ítélet további törvényes eljárás végett azon hozzáadással, hogy a többi hadtörvényszéki íratok itt visszatartattak.

Ha valamely törvényes gátló körülmény fel nem merülne, úgy az az intézkedésem, hogy az ítéletek azonnal kihirdetendők és 24 órával később végrehajtandók.

Ezen ítéletek átvétele és végrehajtása ide azonnal jelentendő.

Haynau, tábornok.

Gáspár vádlott ítéletéből azonban azt látom, hogy vádlottal szemben nem mondották ki a vagyon elkobzását, ami pedig minden felségsértéssel vádlottal szemben kimondandó volt. E hanyagságról felderítő jelentést kérek és jövőre ez feltétlen szem előtt tartandó.

Haynau, tábornok.

Haynau rendeletén kívül a következő ordrét vette még kézhez Ernst törzshadbíró:

2-149.

Nagyságos Ernst cs. kir. őrnagy törzshadbíró urnak.

A hadseregparancsnok ur Ö Nagyméltósága meg hagyása folytán meghagyom Önnek, hogy a mellékelt halálos ítéletek oly időben hajtandók korán reggel végre, hogy a kivégzettek egész napon át elrettentő példa gyanánt a kivégzés helyén függve maradjanak. Ö Nagyméltósága elrendelte azonfelül, hogy a kivégzés után azonnal az ítéletek és azok végrehajtásáról jegyzőkönyvek veendők fel, amelyeket a pesti és pozsonyi katonai kerületi parancsnokságoknak és az erdélyi polgári és katonai kormányzóságoknak el kell küldeni hírlapokban való közzététel végett.

Ha Temesváron volna ujság, úgy abban szintén közlendő.

Ács, 849 október 1.

Susar tábornok, vezénylő hadbíró.

Az ácsi főhadiszállásról külön futár hozza az ítéleteket Aradra, aki október 4-én a déli órákban ért Aradra. Az ítéleteket Ernst őrnagy törzshadbíró vette át, aki azokat Howiger ezredes várparancsnokkal közölte.

Másnap, október 5-én reggel megtörtént az ítélet kihirdetése. A 14 tábornokot kivették az udvarra és ott felolvasták előttük az ítéletet. Ernst hadbíró végezte a felolvasást és az akkori szokások szerint: minden ítélet után egy-egy pálcát tört ketté és az elítélt lába elé dobta. Utoljára Gáspár előtt hirdették ki a 10 évi várfogságot. Gáspárnak azt a kérését, hogy

az utolsó napot elítélt bajtársaival tölthesse, nem engedélyezték.

Az elítéltek teljes nyugalommal fogadták az ítéletet, kivéve Damjanichot, akiről a vár naplójában az van megírva, hogy „kemény szavakkal méltatlankodott“.

Délben érkeztek meg a lelkészek az aradi minorita rendházból. Négy római katolikus szerzetes és pedig: Winkler Brunó, Sujanszky Eusztach, Pleva Balázs és Bardócz Sándor minorita atyák. Szombathy Balázs görögkeleti plébános és Balló Bóni református lelkész. Hozzájuk csatlakozott Marchot Edward katonai lelkész.

Az utolsó délutánról Schweidel naplója és Sujanszky Eusztach minorita szerzetes feljegyzései maradtak fenn, aki megható szavakkal ecseteli a 13 vértanú utolsó délutánját. Az ő előadása szerint valamennyien a legnagyobb nyugalommal viselkedtek és legfeljebb családjuk sorsa miatt aggódtak. Aulich egész délután Horatiust olvasta, Török pedig Vauban munkáiból olvasott. A többi nagybárra írással töltötte a délutánt. Este a lelkészeknek el kellett távozniuk, de engedélyt kértek, hogy éjjel visszatérhessenek.

Schweidel naplójában egy filozófus bölcse nyugalomával írott sorok olvashatók. Nincsen bennük semmi izgalom, vagy félelem. Nyugodtan számol el meglevő pénzével és hátramaradó anyagi kötelezettségeivel, örömet fejezi ki afelett, hogy nem marad utána semmi rendezetlen dolog. Délután a fia látogatja meg és a vértanú nem önmaga felett sajnálkozik, hanem a fiának okozott bánat miatt.

A naplóját ezután nyugodtan be is fejezte a következő mondattal: „Haynau tehát megerősítette a halálos ítéleteket; úgy verje meg őt érte az Isten“.

(Folytatjuk.)

Közeledik a kritikus április 30-ika.

Aradváros költségvetés nélkül. — Hogyan történnek a ki fizetések április 30-ika után?

(Arad, április 18.) A tanácsfelosztások és interimár-bizottságok szakadatlan sorozata rendkívül furcsa szituációkat teremtett Aradváros költségvetése körül. Megrögtént, a mi egyetlen romániai városban sem fordult elő, hogy Arad két teljes esztendőn keresztül költségvetés nélkül dolgozott. 1927-ben még könnyebb volt a helyzet, mert a minisztérium jóváhagyásával az előző évi költségvetés alapján működtek, de 1928-ban ez sem történetesen meg. A törvény a városoknak megengedi, hogy április 30-ig eszközöljék azokat a kiadásokat, amelyeket az előző évben nem utalhattak ki, de kötelezővé teszi, hogy április 30-án zárják le az előző esztendő számadásait.

A város vezetősége az április 30-ika közeledtével komoly gondokkal küzd, hogyan zárja le a múltévi számadást. Az elmúlt napokban kérdést intézett a minisztériumhoz, ahonnan azonban nem érkezett válasz. Miután már csak napok választanak el április 30-tól, a pénzügyi hivatal előterjesztése nyomán a város vezetősége ma konkrét javaslatot terjesztett a minisztériumhoz, azt javasolva, hogy a kiadásokat és bevételeket — mint a magáncégeknek szokás — összegezzék és azok alapján készítsék el költségvetés nélkül, a záró számadásokat. A fel nem használt összegek feleslegként maradnak. Értesülésünk szerint a városnak a múlt évi költségvetésből többszáz ezer lejes feleslege marad. Városi körökben most érdeklődéssel várják, milyen döntést hoz a minisztérium és hogyan akarja megoldani a számkatlan problémát.

Titokzatos paktum Berlin és Moszkva közt?

Trockij nem engedik Németországba, Csicserin ellenben igen. Holmblad volt cári államtanácsos érdekes leleplezése.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) Az európai politika egyik legizgalgatóbb problémája Németország viszonya Szovjetországhoz, amelyet általában különösnek, zavarosnak, sőt rejtélyesnek kell minősíteni és bizonyos apró események ezt a gyanakvó megítélést megerősíteni látszanak. Ilyen konkrétum például, hogy a német kormány elutasította a jelenlegi moszkvai hatalmasok ellenségének, Trockijnak azon kérését, hogy Németországba utazhasson.

ugyanakkor azonban türi, hogy a jelenlegi orosz rezsim egyik főerőssége, Csicserin külügyi népbiztos már hónapok óta egyik berlini szanatóriumában kezeltesse magát.

Az európai közvélemény még ma is azt tartja, hogy a bolsevisták 1917-ben és 1918-ban Németországra fizetett ügynökei voltak, akikre Berlinnek azért volt szüksége, hogy megcsinálják Oroszországban a forradalmat. Még ma is emlegetik a leplombált vasuti kocsikat, amelyekben Németország Svájcból Oroszországba szállította Lenint és Trockijt és azokat a titokzatos nagy pénzeket, amelyeket állítólag Berlin a kommunisták számára folyósított.

Ezekhez a tényekhez kapcsolódik Holmblad volt orosz cári államtanácsos most megjelent leleplezése, amelyben Holmblad megállapítja, hogy a világháború idején Németország a bolsevista propagandát felhasználta arra, hogy egyik legveszélyesebb ellenfelét, Oroszországot leterítse, azonban nem vette észre Lenin és társainak felhasználásakor, hogy a bolsevizmus tulajdonképpen ragályos nyavalya. A németek azt hitték, hogy a bolsevizmus csupán a gyengék betegsége és nem gondoltak arra, hogy rövidesen ők is a gyanús legyőzöttek sorába kerülhetnek. A bolsevisták természetesen örömmel vették a német segítséget, abban a reményben, hogy nemcsak az orosz, hanem a német hadsereget is szét tudják zúlcizálni. A németek végeredményben nem tudták kihasználni a bolsevistákat, ellenben a bolsevisták a német segítséggel elérték céljukat: hatalomra jutottak Oroszországban, Németország pedig összeroppan. Csakhamar, 1919-

ben Moszkva óriási erőfeszítéseket tett Németországban, hogy ott is diadalra juttassa a kommunizmust. Ujból csak a németek csapódtak be, mert még komoly német politikuskok is komolyan hitték, hogy a vörös hadsereg végig fog rohanni Európán, lehengerli az antantot és azután ledobja a vörös mezt és újból felölti a nemzeti jellegét. Ezért üdvözölte egész Németország nagy örömmel a Wirt-Rathenau-kormány rapallói szerződését a szovjettel, abban a tévhitben, hogy Németország a bolsevistákat eredményesen kijátszhatja az antanttal szemben.

Holmblad államtanácsos ezek után megállapítja, hogy a német-orosz titokzatos politikai viszonyból eddig csupán Moszkvának volt haszna. Németország helyzetének kétségkívül javulásából Szovjetország nem vette ki részét, sőt a német-orosz közeledés inkább teherterele volt a német külpolitikának. Hiszen Moszkva vissza akarta tartani Németországot Locarnótól és minden olyan gesztustól, amely a németeket közelebb hozhatta a volt ellenségekhez. Ez természetes, hiszen nyilvánvaló, hogy minél jobban beleilleszkednek a németek az európai együttesbe, annál jelentéktelenebb lesz rájuk nézve Moszkva.

Holmblad szerint ezért az antant által fel-

Németországnak kötelessége saját érdekében is, hogy beilleszkedjék az antibolsevista frontba.

Oroszországban ugyanis csakhamar a polgárság fogja átvenni a hatalmat és az új rezsim nem fogja elielejteni, hogy Németország volt a világ egyetlen állama, amely tetteivel támogatja a szovjetet és amelynek követe kormányának nevében hatalmas korszakot helyezett Lenin sírjára. Ez az orosz népben jogosan kelti azt a hitet, hogy kizárólag a németek bűnösek abban a sorscsapásban, mely a bolsevistákban Oroszországra lesújtott. A német külpolitikának tehát alaposan revideálni kell eddigi programját, ha nem akarja azt, hogy az új orosz birodalom halálos ellensége legyen a német birodalomnak.

tis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britania nagyteremből.

Szombat, április 20.

Grác—Bécs 18.15. Kamarazene. 21.05. Don Pedro Calderon: „Die Locken Absolons” drámájának előadása. Utána: Esti hangverseny. — Berlin 21. Sláger- és operetttrészetek. — Bucuresti 18. Szórakoztató zene. 19. C. Hiesen operatőri hangversenye. 19.40. A házizenekar hangversenye. 22. Szimfonikus hangverseny. 23.15. A szimfonikus hangverseny folytatása. 24. Román nemzeti zene. — Brünn 19.05. A brünni német színház zenekarák hangversenye. 20.15. Mozart: „Don Juan” című operájának előadása. 23.25. Kávéházi zene. — Frankfurt 22. Saxofonzene. Utána tánczene. — 2. L. I. London 22.35. Rádió-revü. 23.35. Tánczene közvetítése a May Fair Hotelből. — Milánó 18. Rádiókvintett. 20. Jazz-band. — München 19. Schrammelzene. 20.30. Karének. 21.20. Zenekari hangverseny. 23.45. Zenekari hangverseny. 01. Éjeli hangverseny. — Nánov 21.45. Egy opera közvetítése a St. Carlo színházból. — Prága 19.05. Eduard Ulrich német népdalokat énekel. 20.15. Szórakoztató zene. 23.25. Kávéházi zene. — Róma 18.30. Déutáni hangverseny. 21.45. A fináczenekar hangversenye. — Zágráb 18.30. Tánczene. 21.35. Operett-est. 23.10. Tánczene. — Zürich 18.15. Kéziharmonika-hangverseny. 18.15. Gramofonhangverseny. 20.17. A rádiókvintett hangversenye. 21.15. Kurt Goetz: „Mina Magdalena” egyfelvonásosának előadása. 21.45. Néptan hangverseny. 23.10. Gramofonzene. — Budapest 10.15. A Rádió házi zenekar hangversenye. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13. Déli harangszó az egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05. A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. Vezényel: Fricsev Richard zeneigvezető. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 14. Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 15.30. Hírek. Élelmiszerárak. 17. Dr. Szondy György ifjúsági elbeszélései. 17.45. Pontos időjelzés, hírek. 18.10. Irodalmi délután. A Kisfaludy-Társaság tagjainak előadása. 19. Balett-délután. Zenekari hangverseny. Vezényel: Berg Ottó karnagy. 20.25. A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és szereplőinek közlése. 20.30. A m. kir. Operaház „Rigoletto” előadása. 23.20. Pontos időjelzés, hírek, lövészversenyeredmények. — Utána Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházból. E hangverseny szünetében időjárásjelentés.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

Holnap eltűnik a kisvasut.

Csak az állomástól Gálig közlekedik még a rozoga tákolmány.

(Arad, április 18.) A város vezetősége ma rendeletet adott ki, amellyel radikális módon operálta le Aradváros testéről azt az intézményt, amely nevetségessé tette városunkat, nemcsak a külföldi, hanem más belföldi városokból érkező vendégek előtt: eltüntette Arad uccáiról a kisvasutat. Az interimár bizottsági elnök rendelet ki- mondja, hogy

holnap estétől fogva megszűnik a kisvasut az Avram Iancu (Szabadság)-tér és vas- uti állomás közötti szakaszon.

Az állomás és Gáj között egyelőre még tovább közlekedik ez az özönvízelönti jármű, de rövidesen ott is megszüntetik. A rendelet általános örömet keltett a városban, mert így legalább a Főter szabadul meg a kisvasuttól. Furcsán is festene az elegánsan parkírozott Andrassy-téren keresztülhaladó, fekete füstgomolyagokat pöfékelő kisvasut...

Közgazdaság.

= ZÜRICHBEN NYITÁSKOR ÉS ZÁR-
LATKOR 3.08 A LEJ.

= Bucurest-i tőzsdezárlat. Devizák: Páris 6.58, Berlin 39.96, London 817.50, New- york 168.08, Milánó 8.82, Zürich 32.43, Prága 4.98.50, Bécs 23.65, Budapest 29.36, Varsó 19.10. Valuta: Márka 39.40, francia frank 6.65, svájci frank 32.50, olasz lira 8.90, dollár 167.50, osztrák schilling 23.50, magyar pengő 29.50, cseh korona 9.45.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlünk nem vállaltunk felelősséget.

NYILATKOZAT!

Alólirott közhirrre teszem, hogy Govics Ká- roly és Govics Ilus kiskoru gyermekeimnek senki ne hitelezzen, mert értük semmi anyagi fele- lősséget nem vállaltok és nem fizetek, mivel akaratom ellenére külön élnek tőlem.

Govics Ignác, Csermen.

A legszebb

25 világrózsafaj!!

Műhle-féle mintaválasztéka

örökzölves bokor példányokban, melyek már ezidén bőségesen tagnak virítani.

Hogy ezen díszrózsafajokat mindenfitt beve- zessem, fenti reklámgyűjteményt igen olcsón

650 leivel

csomagolással együtt, bérmentve minden belföldi postaiállomásra szállítom.

MÜHLE ÁRPÁD

kertészeti nagytelepe

Timisoara.

2148

Ezidén rózsákat még május hó elején is lehet ültetni.

A Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a hetipiác legelénkebb heiyen

bolthelyiség
azonalra kiado.

Cim az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

Consiliul de administrație.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. — Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavállalat.